

pos. nume. 3. Idem docuit Lucas de Penna in l. 3. in præsumpt. 49. de epochis publ. lib. 10. qui in hanc sententia commemorat locum illum Divi Pauli in secunda ad Corinthis cap. 10. Epistolæ graues sunt, & fortes, præsentia autem hominis infirma, & sermo contemptibilis. 2. Hinc t̄ confessio facta à tute, qui passus est bona sua scribi in inventario confecto de bonis pupilli, præsumuntur deliberate facta, & ideo maximè præjudicati p̄stutori, l. vltim. §. 1. Co. de arbitr. tutel. qua de te dicemus infra lib. 4. præsumpt. 74. Ita pariter confessio voce t̄ spōtē facta, præsumitur deliberate emissa, ut præcitat in loco annotavit Lucas de Penna ex c. 1. & c. 2. i. 5. q. 5. & ex l. 2. C. quorum appc. non recip. Ita quoque dicimus, 4. quod confessio t̄ geminata ex intercallo facta præsumitur deliberate facta, ut inquit gl. in ca. ex literis, de eden. & Crau. in tract. de antiqu. temp. in 3. particul. primæ partis principalis num. 29. Et scribit Ripa præsumptionem illam operari semiplenam probationem. Id quod tentit, & Tiraq. in tracta. res inter alios acta, in libro t̄ excludit exceptionem non numerata pecunia, l. in contraria, §. sed quoniam, C. de non minime pecun. & ibid. gl. Bar. Bald. & reliqui, & scribunt Abbas in cap. si cauio, in fin. de fide. instrum. Rom. in conclus. 445. num. 8. Affict. in decis. 110. in fin. Iaf. in l. error, numer. 18. C. de iuris & fact. ignor. & in l. 2. §. creditum, numer. 19. ff. si cert. perat, & Matisl. in l. 1. §. questioni, numer. 3. ff. de qu.

Hunc fit, quod geminata confessio facta ex intercallo t̄ excludit exceptionem non numerata pecunia, l. in contraria, §. sed quoniam, C. de non minime pecun. & ibid. gl. Bar. Bald. & reliqui, & scribunt Abbas in cap. si cauio, in fin. de fide. instrum. Rom. in conclus. 445. num. 8. Affict. in decis. 110. in fin. Iaf. in l. error, numer. 18. C. de iuris & fact. ignor. & in l. 2. §. creditum, numer. 19. ff. si cert. perat, & Matisl. in l. 1. §. questioni, numer. 3. ff. de qu.

Judicij vim, quam calorem nostri appellant, plurimum posse ad inducendum præsumptionem, aliquot exemplis expostum, atque declaratum.

S V M M A R I V M.

1. Conclusiones in causis factas reuocare iudicibus cum causa permisum est. Idque etiam parte contradicente tunc fieri. num. 2.
2. Conclusionem à partibus factam, iusta etiam subsistente causa, t̄ index reuocare non potest.
3. Facta in iudicio maiorem vim habent, quam ea qua extralitud.
4. Fideiussores nominati in iudicio à tutoribus, si presentes non cōtradicant, tenentur atque si stipulatio interposta fuisset. Et virum illa stipulatio presumpcta sit, vel ficta, n. 5.
5. Acta facta in iudicio præsumptionem faciunt, etiam contra tertium.
6. Verba enunciatiua propter aliud in iudicio, faciunt præsumptionem ad tertii fauorem.

P R A E S V M P T. LXII.

1. Videlicet vis, & calor tantus aliquando est, ut t̄ multa cōstituta sint, quæ alias non admittuntur, l. 1. vltimo. ff. de interrog. act. cum dixit Callistratus expressa apud t̄ judices probationem vim obtinere, & in l. pacta nouissima, C. de pact. vbi Dec. nume. 6. annotavit, facta in iudicio t̄ maiorem vim habere, quam facta extra iudicium. Quocirca docuit Bal. in l. ea quidem, num. 6. Co. de acut. interdum ex actu coram iudice facta in surgere præsumptionem non solum iuris, sed & iuris, & de iure, sicut in casu l. cum ostendimus, §. vlt. ff. de fideiuss. tut. vbi 4. fideiussores t̄ à tutoribus nominati, si presentes fuerūt, & non contradixerunt, & nomina sua referri in acta publica passi sunt, tenentur atque si iure legitimo stipulatio interposta fuisset. Hanc stipulationem à lego t̄ præsumptam existimauit Bald. idque ob vim iudicij, apud quod fideiussores passi sunt se obligari. Cæterū dissidentiunt alij, qui crediderunt, stipulationem illam non esse præsumptam, sed fictam. Qua in opinione fuerunt gl. in d. l. cum ostendimus, §. vlt. Bar. in l. 1. in p̄n. nu. 2. ff. de verb. oblig. & ibidem reliqui, & noue Albert. Bolognetus eruditissimus iurisconsultus, in rubr. de verbis, obl. cap. 19. num. 14. testatur communem, & si ipse post conclusionem in causa recipiuntur probationes, nec
4. Alciatum, & Mandellum scriperit, nec fictam, nec præ-

se est

Papie in ciuilibus primū sub rubr. de ordine cāz civilis, dum vult exceptiones dilatorias censeret in sententia diffinitiva, quarum non sicut facta mentio, intelligo, quando exceptio fuit opposita, & à iudice cognita. Id quod & statutum innuere videtur. Exstat & simile statutum Brixia 16. sub rubr. de ordine iudiciorum.

Secundus est casus, quando fuit t̄ opposita exceptio defectus iurisdictionis sive declinatoria, ut quia allegatus fuit incompetens, & ipse iudex re etiam cognita, processit ad vñteriora. Hoc etiam casu nō censetur reiecta illa exceptio, cum requiratur expressa pronunciatio, & interlocutoria. Ita gl. in c. dispensia, de rescript. in 6. Inn. Bal. Butr. Gem. Imola. Rom. Abbas, quos recenset & sequitur Fel. in d. c. suborta, num. 6. vers. limita 4. & his accedit Iaf. in leg. 2. nume. 45. ff. si qui in ius vocatus non ierit, & in consil. 100. in fine, & in consil. 105. n. 2. lib. 1. Soc. Sen. in consil. 99. num. 20. vers. præterea Papa, lib. 3. Rui. in consil. 14. num. 19. & in consil. 164. num. 12. li. 5. & Vantius in tract. de nullitate, in tit. Quibus modis set. nulla reparari possit, nu. 8. in fine. Ant. Gabr. in d. libr. 2. conclusionum, in tit. de exceptionibus, conclus. 1. n. 3. qui declarat, qualis esse debeat hec expressa pronunciatio. Huius traditionis ratio, & fundamentum est, quia cum non constet adhuc an sit iudex, debet expressim p̄nunciare, alioqui processus erit nullus. Dissentit tamē à predictis Butrius in c. pastoralis, col. 1. de except. & in c. si duobus, col. 6. de appell. Ang. in consil. 197. In Civitate Lucana, col. 3. Anch. in consil. 265. in primo dubio, sic quoque dissentient Ang. in l. 2. ff. si quis in ius vocat. nō ierit. Corn. in consil. 85. n. 1. o. lib. 4. Barbat. in c. ceterum. num. 16. de rescript. Aret. in consil. 107. col. 3. Ruin. in consil. 117. num. 18. lib. 5. & Asinus in praxi de ordine iudiciorum, §. 18. c. 6. Sed à precedenti magis recepta, receundum non est.

Declaratur primò hic casus, vt locum non habeat in exceptione, quæ t̄ respicit defectum iurisdictionis prorogativa, se uque iuuat ipsam iurisdictionem. Nam tunc non requiratur expressa pronunciatio, & propterea, per processum ad vñteriora, censetur reiecta. Ita Bald. in l. 2. col. 2. modo requiritur, si prætermisso. C. de ordine iud. quem secutus est Fel. in dic. c. suborta, n. 6. vers. primus casus.

Declaratur secundò vt non procedat, quando t̄ iuris diçio erat tantummodo elidibile exceptione. Nam tunc sufficit tacita pronuntiatio. Ita Butr. Gem. & Ang. quos refert, & sequitur Fel. in d. c. suborta, num. 6. vers. 2. casus. Ita etiam intelligo Ruinum in consil. 61. num. 36. vers. nec obstat quod. li. 5. cum dixit, quod si duo sunt iudices, qui possunt de eadem causa cognoscere, & iam coepit fuit iudicium corā uno, & deinde moueatur coram alio, si opponatur exceptio litis iam cōcepta, & iudex processit ad vñteriora, dicitur reiecta exceptionē illam, ex quo hic iudex habebat suo iure iurisdictionem etiā elidibilem.

Declaratur tertio, vt non procedat, quando t̄ index prædicti uiat procedendum esse ad vñteriora oppositis non obstantibus, licet de competentia expressè non dixit. Nam sufficit tacita hæc pronuntiatio. Ita Butr. Imol. & Ang. quos refert & probat Fel. in d. c. suborta, n. 6. vers. tertius casus est.

Declaratur quartò non habere locum t̄ in illis ciuitatis, in quibus statutum vult intelligi reiectas etiam exceptiones declinatorias, si earum mentio facta nō est in diffinitiva, sicuti cœtuum est statuto illo Brixia 16. De ordine iudiciorum, statutum verò Papie, dū solum loquitor de dilatorijs, comprobat ius commune, vt declinatoria non censeantur reiecta.

Tertius est casus, quando opposita fuit t̄ exceptio, quæ adimit, & extinguit iurisdictionem, ob iustam suspicitionis causam, sicuti quando opponitur exceptio inimicorum.

Tomus Primus O. tix,

zia, exorta inter iudicem, & ipsum opponente, qui protestatus est quod non procedat in causa. Hoc laicu si processus iudex ad vltiora, non præsumuntur reieciſſe exceptionem illam, cum nō sufficiat tacita reieciſſo, sed requiratur expreſſa pronunciatio. Ita Bal. in l. nō distinguimus, §. c. cumquidam, ff. de recept. arbitris, & Fel. in d. c. suborta, nu. 5. vers. limita 3. de sent. & re iud. Paris. in cons. 98. n. 15. li. 3. qui alios refert. Hoc in caſu exiſtimo non habere locum prædictum ſtatutum 16. Brixig, cum hac non sit proprie declinatoria.

Quartus eſt caſu, quando lex, vel ſtatutum ſpecialiter, & ex parte ſequitur, quod proposita ſimpliſter excepſione, iudex non procedat in caſu. Hoc ſane caſu, oppoſita exceptione ſi iudex procedit ad vltiora non cefetur reieciſſa illa exceptione, cum illa ſit impeditua pœciſſus, & reddetur cum nullus. Ita Fel. in d. c. suborta, num. 9. vers. limita ſepmo, de ſent. & re iud. Qui huius ſententia reieciſſet Baldum in l. 1. col. 2. C. ſi quaenam prædictus potestate Alex. in l. quia poterat, ff. ad Treb. & Butriū in c. ſuper iheris, col. 22. vers. ſed aduerte, tu dices, de reſcript. Qui quidem Butriū ſcriptum reliquit quod ſi ſtatuto cautum eſt, ut in ciuitate Peruſi in iſtrumento, pro quo ſoluta non erit gabellā, executio- nē, paratam habere non debeat, & ſi contingit aliter ſieri, quod proceſſus ſit ipſo iure nullus, ſi contingit pe- tiecutionem aliiſtum, contra quod oponatur exceptio gabellā non ſoluta, & iudex non obſtante ipſa exceptione, proceſſerit ad executionem, non dicitur reieciſſa illa exceptione gabellā non ſoluta, quia ſi proceſſus principalis non valet, nec etiam quod eſt ac- cessorium. Et Butriū ſecutus eſt Alex. in cons. 84. col. vlt. lib. 4. qui respondit, quod ſi ſtatuto cautum eſt, præ- fari debere cautionem, & ſi non præſtetur, proceſſum eſt ipſo iure nullus, ſi objiciatur exceptio non præſtitū ſatiſfactionis, & iudex proceſſit ad vltiora, non præſum- tur reieciſſe exceptionem illam, quia alioqui proceſſus eſtet nullus. Et Alexandru ſecuti ſunt Fel. in dic. cap. suborta, n. 9. vers. & ex hoc diſcio, & Iaf. in d. l. 2. nu. 46. ff. ſi quis in ius vocat, non ferit, & in cons. 105. nu. 2. lib. 1. & Dec. in cons. 275. col. 4. vers. ſolū ſuperēſt reſpo- dere. Aliaſt. in reſpon. 409. n. 3. Et conſert (inquit præ- citato in loco Felini) quod præſumponendo tacita pro- nunciacionem, cauſaretur præposterior ordi- niſ eiusdem cauſe ad ſe ipſam, & ſic annullaretur proceſſus. Exem- plum afferit Felinus, quando ſtatutum diceret, quod excepſiones intelligantur reſervatae in fine litis, tempeſ- ferenda diffinitiua, ſi oponere tur alia exceptione, & proceſſente iudice ad vltiora, ſi oponens ab eo pro- ceſſu appellaret, non teneret appellatio, quia non præſum- tur iudicem proceſſendo ad vltiora, reieciſſe exceptionem illam, imo cefetur reſervata in fine litis ſe- cundum ſtatutum diſpositionem. Non enim præſumtur

8. † iudex elegiſt viam, qua ſententia reddatur nulla, arg. 1.3. ff. de teſt. mil. Quae ſane tradicio egregia eſt, ad ſtatutum primum Papię in ciuitibus, in veriſtatuentes, dum ſtatuit exceptions omnes reſervari debere in fine litis, ſicut etiam laicu in ſtatuto Brixig. 16.

9. Quintus eſt caſu, quando † oponitur exceptio præ- judicialis, qua per proceſſum ad vltiora, acta ipſa, & proceſſus annullaretur ipſo iure. Hoc etiam laicu non cefetur reieciſſa illa exceptio procedendo ad vltiora. Ita voluit dicere Fel. in c. suborta, num. 5. d. m. citat Do- ctores in c. exhibita, de iudicij, vbi ipſem ſum. 6. ex- pli- cat, reſer- et etiam Angelum, & Imolam in l. ſi qua- mus, ff. de teſtibus.

10. Sextus, & vltimus caſu eſt, quando oppoſita fuſt excep- tio dilatoria, qua præjudicialis non eſt, & iudex pro- cedit ad vltiora. Hoc caſu præſumtur reieciſſa illa excep- tio. Ita Cardin. Z. barel. in c. ex parte, il. 2. de appell. exilio teſtu, quem ſingularem dixit, & ob id infert ip-

ſe Cardinalis, quod ſi proposita fuerunt poſitiones, & iudex iuſſit responderi, & non fuſt reſpoſum, & iudex pronunciauit diffinitiua, cefetur declarare tanquam contra confeſſum. Et hanc traditionem probat Felin. in d. c. suborta, n. 4. vers. habes ex hiſ. Eſt ſimile (ſubiu- git idem Felin. ibid. verbi ſimiliter,) quod docuit idem Cardinalis in c. vt debitus, ad fin. de appell. quod ſi ab in- terlocutoria fuſt appellatum, & iudex † ad quem, pro- cedit ad vltiora, cefetur admiſſe appellatiōnem, & conſequenter pronunciaſſe male iudicatum. Ita quo- que (adiungit Felin.) ſcripſit Aret. in c. ex parte, Ad. col. 12. vlt. de teſtibus, quod ſi iudex oppoſita exceptione, & co- tra teſtes, proceſſit ad vltiora, cefetur reieciſſe exce- ptiōnem illam. Et ſimile etiam docuit idem Aret. in l. na- turaliter, §. nihil comune, col. 7. verbi. & quia de acqūri- poſſ. ſi reus oponit dominij exceptionem cōtra agen- tem ex ſpolio, & actor replicat, vel oponit, articulos ſu- per dominio ad mitti non debeat, & iudex procedit ad vltiora, admittendo articulos, cefetur reieciſſe acto- ris replicationem, ſimile etiam reſpondit Signorolus in cons. 242. num. 19. vers. item non obſtar, quod ſi cōtra accuſationem oppoſita fuſt aliqua exceptio ineptitudi- nis acculata, & quod in ea deſcriptus non fuerit locus perpeſtrati delicti, ſi iudex ad vltiora procedit, cefetur reieciſſe exceptionem illam.

13. Catherum hic caſu intelligitur, † quando ipſe iudex cognouit de exceptione illa, & alioqui non cefetur reieciſſa exceptio. Ita tradunt Bar. in l. nam & poſtea, §. ſi minor, ff. de iure iuri, in l. qui Roma. §. duo fratres, qu. 5. n. 22. de verb. oblig. & in l. a. procedente, nu. 3. vers. quā- doq. iudex, C. de dilat. Ang. in cons. 197. in ciuitate Lu- cana, Caſtr. in l. vlt. in princ. ff. ſi cert. pet. & in l. nam & poſtea, §. ſi dannetur, ff. de iure iuri. & in cons. 335. Viſa appellatione, nu. 5. lib. 1. Rom. in cons. 24. & in cons. 220. nu. 8. & in cons. 241. nu. 7. Et hos refert ac ſequitur Fel. in d. c. suborta, nu. 4. vers. limita tamen preda, de ſent. & re iud. & predictis accedunt Aret. in cons. 107. 1. col. 1. vers. & hoc eft verum. Barb. in consil. 45. col. pen. in fi. lib. 2. Rui. in consil. 14. n. 19. lib. 5. Dec. in c. ex parte M. in 4. notab. de appell. Marſ. in l. ſi quis ne q. nume. 90. de q. & Boer. in q. 43. n. 3. & Anto. Gabr. in diſco tit. de except. conclusi. l. num. 15. vbi num. 16. declarat, quādo iudex dicatur cognouife de exceptione illa, & alia nō- nulla ad rem noſtrā ſcribit, quę hic reſerve ſupledeo. Diſſentiant tamen a predictis Bald. in l. paciū curato- ri, C. de paci. Cutr. in c. 2. de iuram. calum. Imola. in ca- ſuper literis. de reſcript. Franciſcus Aret. in c. ex parte, il. 2. de appe. Rui. ſibi parum conſtant in consil. 117. n. 19. lib. 5. Illa tamen prima opinio magis recepta, intelligi atque temperari potest, ut ſatis dicatur cognitum, quādo inter partes ſuit diſputat. Ita Ang. in cons. 197. in Ciuitate Luca, Caſtr. in l. nam & poſtea, §. ſi dannetur, ff. de iure iuriand. & Rui. in d. consil. 117. n. 18. li. 5. qui ſcriperunt, ſatis dici diſputatum, quando oppoſita ex- ceptione ei replicatum fuſit.

14. Requiritur etiam hoc in caſu, quod † pars citata ad eum auctum quo dicitur proceſſum ad vltiora, & ex quo in conſequentiā dicitur reieciſſe exceptio. Ita Aret. in c. 2. col. vlt. de teſtib. Fel. in d. c. suborta, n. 8. de ſent. & re iud. & in d. c. in nomine domini, col. pen. de teſtibus. & Alc. in reſpon. 409. n. 3. His declarantur predi- cta ſtatuta Brixig. & Papię.

Predicatis autem in caſibus, in quibus iudex etiā ſimpliſter proceſſendo ad vltiora, grauat partē, illa ap- pellare † poterit perinde ac ſi expreſſum pronunciatum fuſſet. Id quod intelligitur illis in caſibus, in quibus in- terlocutoria vim habeat diffinitiū, & quemadmodū pre- dicti Doctores ſentiant, & maſtificiū Caſtr. in consil. 335. Viſa appellatione interpoſta, nu. 4. lib. 1. Quo loci n. 5. & 6. egreſſe admodum conſtituit diſſerentiam in-

tē expreſſam declarationem, ſeu interlocutoriam, & ta- citam, per proceſſum ad vltiora. Cum enim (inquit Caſtreñs) iudex expreſſe declarat, & interloquitur reij- ciendo exceptionem, vel petitionem, cefetur excula omnis alia exceptio, & petitio futura respectu eiusdem rei. Exempli gratia, ſi actor, vel reus deducit aliquos articulos, vel poſitiones, & petat eis admitti, aduerfarius verò negat admitti debere, & iudex expreſſe interloquitur, non debere admitti, debet is deducens appellatur.

Cum non detur ei facultas iterum petendi debere ad- mitti, cum ſit à quavis futura petitione admissionis illorū capitulorum exclusus. Diverſum eft, quando fa- cta poſitione admissionis capitulorum iudex proceſſit ad vltiora, atque ita tacite eft interlocutus. Nam tunc

is, qui articulos proponit, ſi ab eo proceſſu ad vltiora non appellavit intra debitum tempus, exclusus quidem eft a remedio appellationis respectu huius primæ peti- tionis admissionis capitulorum, attamen poterit hic de- duces denouē petere articulos illos admitti, & ſi iterum iudex proceſſet ad vltiora, poterit ille de duces appelleare.

Quandoquidem inquit Caſtreñs exclusus a prima illa petitione per proceſſum ad vltiora non dici- tur exculſus a ſecondā petitione admissionis illorū articulorum. Eſt ratio ſecondum Caſtreñem, quia actus

16. † taciti non ſunt ita latē interpretandi, ut expreſſi, ſed eatenus, quatenus ſe ostendunt actus, ex quibus reſulta- tant. l. 1. §. Julianus. ff. de itinere actuq. priva. l. voluntaria. ff. de excuſ. tutor. & ſcribit Bar. in Auth. qui rem. in fin. C. de factofan. eccl. cum ergo proceſſus ad vltiora, & ſic tacita illa interlocutoria recipiat ad ſolam illam petitionem primam, ſequitur dicendum, non ex- tendi ad ſecondam. Et huius traditionis auſtiores citat Caſtreñ. Hostiens. & Speculatorē. Et hoſ ſecutus eft Tiraquel. in tract. de legibus connubialibus in glos.

5. num. 50. ſecundum Caſtreñem, quia actus

17. taciti non ſunt ita latē interpretandi, ut expreſſi, ſed eatenus, quatenus ſe ostendunt actus, ex quibus reſulta- tant. l. 1. §. Julianus. ff. de itinere actuq. priva. l. voluntaria. ff. de excuſ. tutor. & ſcribit Bar. in Auth. qui rem. in fin. C. de factofan. eccl. cum ergo proceſſus ad vltiora, & ſic tacita illa interlocutoria recipiat ad ſolam illam petitionem primam, ſequitur dicendum, non ex- tendi ad ſecondam. Et huius traditionis auſtiores citat Caſtreñ. Hostiens. & Speculatorē. Et hoſ ſecutus eft Tiraquel. in tract. de legibus connubialibus in glos.

18. Qua ac quanta ſit præſumptio, pro rectitudine in- di- cis, in geſtis in eo, tractatio lu- culenta?

Conclusio in caſu an poſtumatur facta intra debitu- um tempus?

S V M M A R I V M .

1. Conclusio in caſu intra debitu- um tempus facta poſtumatur, & qua ſit eius ratio. num. 2.

2. Appellationem in dubio deſertam eſſe non poſtumatur.

P R AE S V M P T. LXVI.

D in caſu præſumtur intra debitu- um tempus? Et præſumti ſpondit Paris. in consil. 115. nu. 1. lib. 1. quem ſecutus eft Afriſius in praxi de ordine iudiciorum. §. 23.

2. c. 4. Ea ratione moti ſunt, quia ſic † præſumendo con- ſultum eft vtrique parti, & ius nullius perit, ſicuti in ſimi- li docuit Caſtreñ. in l. nu. 4. ff. ſi quis cauſio, cum di-

xit, quod in dubio † eft præſumendum, atque pronun- cianđum, appellationem non eſſe deſertam, quia ſic pro- nunciando, & præſumendo nemo laeditur. Qua de re di- cemus inſtra in præſumpt. vlt. hoc loco,

Qua ac quanta ſit præſumptio, pro rectitudine in- di- cis, in geſtis in eo, tractatio lu- culenta?

S V M M A R I V M .

1. Index bonus poſtumatur, & recte, que muneri & officio ſuo in- cumbunt, agere ante ſententiam latam.

2. Lex ſemper pro iudice poſtumatur.

3. Verba iudicis etiam impropriando, ad ius iſum reſerri de- bent.

4. Præſumptio pro iudice generaliter eft, in his qua ad officium ſuum pertinet.

5. Indicandi muneri prefici ſolent, & debent viri docti, eruditii, & ſpelata probitatis.

6. Index quia iuramentum preſtat ritē, & recte ſe iudicaturum, præſumptio eft recte ſuntum eſſe officio ſuo.

7. Idque etiam in inquiringendo locum habet, ubi personam parti- ſi videtur ſuſtineare. num. 7.

Idem etiam in iudice delegato. num. 8.

9. Præſumptio, qua eft pro iudice, non habet locum regulariter quando non habet aliquam poſteſtam, niſi certo in caſu vel caſu, quam probari neceſſe eft.

10. Atcum qui non niſi cum caſu facere potest, ei non creditur, niſi expreſſa ſit.

11. Epifcopo ordinanti clericum alieni diaeſis creditur, ſi de or- dinarij licentia id factum afferat.

12. Iudici afferenti ſe in ſtam ob caſam detuliffe iuramentum ſup- pleritorum, non creditur.

13. Iudice faciente qua ad officium eius non pertinent, nulla pro eo eft præſumptio.

Idem eft in riuſo. num. 14.

15. Mercatorum libris vltra caſam ſuarum negocia- tionum, non creditur.

16. Index faciens aliiquid extra officium ſuum, habetur pro priuato, atque impune ei reſiſtitur.

17. Index aliiquid in ſolitum faciens, nullam pro ſe habet præ- ſumptionem.

18. Iudicis præceptum ſub inſolita poena citantis, impune ſperni- tur.

19. Præſumptio nulla eft pro iudice ignaro, & literis carente.

20. Iudicis idonei tantum illi præſumuntur, qui eruditii ſunt, & re- rum experientiam habent.

21. Iudice non bene informato de negocio, eft ſtat que pro ipſo eft præſumptio.

22. Sententia laeta, ſemper pro iudice præſumitur.

Idque etiam in ſententia excommunicationis. num. 23.

Tomus Primus. O 2. Sen-